

Výbor pre ústavné veci

2020/2023(INI)

16.4.2020

NÁVRH STANOVISKA

Výboru pre ústavné veci

pre Výbor pre zahraničné veci a Výbor pre medzinárodný obchod

k odporúčaniam na rokovania o novom partnerstve so Spojeným kráľovstvom
Veľkej Británie a Severného Írska
(2020/2023(INI))

Spravodajkyňa výboru požiadaneho o stanovisko: Danuta Maria Hübner

PA_NonLeg

NÁVRHY

Výbor pre ústavné veci vyzýva Výbor pre zahraničné veci a Výbor pre medzinárodný obchod, aby ako gestorské výbory zaradili do návrhu uznesenia, ktorý prijímú, tieto návrhy:

K vykonávaniu dohody o vystúpení

1. pripomína svoje uznesenie z 15. januára 2020 o vykonávaní a monitorovaní ustanovení o právach občanov v dohode o vystúpení¹, pričom opätovne zdôrazňuje, že úplné vykonávanie dohody o vystúpení zostáva prvoradou prioritou;
2. pripomína, že dodržiavanie zmlúv predstavuje základnú zásadu každého právneho poriadku, najmä však medzinárodného právneho poriadku; zdôrazňuje, že stabilita a dôvera vo vzťahoch medzi Európskou úniou a Spojeným kráľovstvom závisí od toho, či obe strany dodržiavajú zásady, ktoré sú podľa dohody o vystúpení pre ne záväzné, a že sa táto dohoda musí vykonávať v dobrej viere;
3. vyzýva strany, aby zaistili dôsledné vykonávanie Protokolu o Írsku/Severnom Írsku; varuje, že Spoločný výbor EÚ a Spojeného kráľovstva zriadený podľa článku 164 dohody o vystúpení nemožno využívať ako fórum na opätovné prerokovanie podmienok tohto protokolu alebo akejkoľvek inej časti dohody o vystúpení;
4. berie na vedomie prvé zasadnutie Spoločného výboru EÚ a Spojeného kráľovstva 30. marca 2020, ktoré sa zameriavalo na súčasný stav vykonávania dohody o vystúpení, a najmä Protokolu o Írsku/Severnom Írsku a časti o právach občanov; zdôrazňuje, že v nadväznosti na toto stretnutie Európska komisia uviedla, že existuje „naliehavá potreba predložiť podrobný časový plán a prijať potrebné opatrenia, ako je príprava na zavedenie colných režimov pre tovar vstupujúci do Severného Írska z Veľkej Británie a zabezpečenie toho, aby sa v súvislosti s tovarom prichádzajúcim do Severného Írska z krajín mimo EÚ mohli vykonávať všetky potrebné sanitárne a fyto-sanitárne kontroly, ako aj iné regulačné kontroly“;
5. očakáva, že Parlament bude v plnom rozsahu a bezodkladne informovaný o všetkých uskutočnených diskusiách a prijatých rozhodnutiach Spoločného výboru; v tejto súvislosti pripomína povinnosti vyplývajúce z rozhodnutia Rady (EÚ) 2020/135 z 30. januára 2020 o uzavretí Dohody o vystúpení Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska z Európskej únie a z Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu², a najmä z jeho článku 2 ods. 3, v ktorom sa stanovuje, že Parlament musí mať možnosť v plnej miere vykonávať svoje inštitucionálne výsady počas celého postupu Spoločného výboru;
6. v tejto súvislosti pripomína záväzok predsedníčky Komisie vyslovený na plenárnej schôdzi Európskeho parlamentu 16. apríla 2019, že Komisia bude úzko zapájať Parlament a v čo najväčšej miere zohľadňovať jeho názory pri práci Spoločného výboru a že o ničom nie je možné rozhodovať bez toho, aby sa v plnej miere zohľadnila pozícia

¹ Prijaté texty, P9_TA(2020)0006.

² Ú. v. EÚ L 29, 31.1.2020, s. 1.

Parlamentu;

7. pripomína, že Spoločný výbor EÚ a Spojeného kráľovstva má prijať dôležité rozhodnutia o vykonávaní Protokolu o Írsku/Severnom Írsku pred skončením prechodného obdobia, a najmä podľa článku 5 protokolu; dúfa, že prioritou bude začatie práce šiestich osobitných výborov ustanovených v dohode o vystúpení, týkajúcich sa kľúčových oblastí vykonávania dohody o vystúpení, a najmä osobitného výboru pre Protokol o Írsku/Severnom Írsku;
8. je znepokojený procesom uplatňovania pobytovej schémy pre občanov EÚ (EU Settlement Scheme); v tejto súvislosti poznamenáva, že podľa najnovších štatistických údajov v rámci pobytovej schémy pre občanov EÚ za február 2020, ktoré zverejnilo ministerstvo vnútra Spojeného kráľovstva 19. marca 2020, bol celkový počet žiadostí prijatých do 29. februára 2020 vyšší ako 3,3 milióna (3 343 700), a že z celkového počtu uzavretých žiadostí bol 58 % priznaný status usadenej osoby a 41 % predbežný status usadenej osoby;
9. domnieva sa, že počet prípadov, v ktorých bol priznaný predbežný status usadenej osoby, je pomerne vysoký v porovnaní s počtom prípadov, v ktorých bol priznaný status usadenej osoby; naliehavo vyzýva ministerstvo vnútra Spojeného kráľovstva, aby bolo flexibilné pri akceptovaní dôkazov od žiadateľov, že v krajine žili počas požadovaného obdobia piatich rokov; je tiež znepokojený skutočnosťou, že žiadateľom sa nevydáva žiadny fyzický dôkaz o tom, aký status im bol udelený;
10. opätovne zdôrazňuje, že Parlament bude naďalej ostražitý, pokiaľ ide o vykonávanie všetkých ustanovení dohody o vystúpení;

K rokovaniu o novom partnerstve medzi EÚ a Spojeným kráľovstvom – inštitucionálne ustanovenia a riadenie

11. víta návrh znenia dohody o novom partnerstve so Spojeným kráľovstvom, ktorý Európska komisia uverejnila 18. marca 2020 (ďalej len „návrh znenia dohody“), v ktorom sa navrhuje komplexná dohoda o prehĺbenom a úzkom partnerstve, zastrešujúci inštitucionálny rámec a dôsledné a vykonateľné ustanovenia o riešení sporov založené na pravidlách, a to vrátane priebežného riadenia tejto dohody a dohľadu nad ňou, ako aj ustanovenia o urovnávaní sporov, vymáhaní a dodržiavaní; domnieva sa, že prístup k návrhu znenia dohody, ktorý navrhla Európska komisia, zabraňuje vzniku veľkého množstva dvojstranných dohôd, čo by nevyhnutne viedlo k nedostatkom z dôvodu vnútornej zložitosti a neúplnosti takéhoto systému;
12. trvá na tom, že akákoľvek dohoda o novom vzťahu medzi EÚ a Spojeným kráľovstvom musí byť koherentná a prispôsobená geografickej blízkosti oboch strán aj vysokej úrovni vzájomnej prepojenosti ich hospodárstiev; odmieta v tejto súvislosti akékoľvek „vyberanie hrozienu z koláča“ týkajúce sa rôznych prvkov z rôznych právnych a obchodných rámcov uplatniteľných v kontexte vzťahov medzi EÚ a rôznymi inými tretími krajinami;
13. odmieta možnosť nedosiahnuť komplexnú dohodu tým, že sa uzavrie niekoľko odvetvových dohôd z dôvodu nedostatku času na ukončenie rokovaní; opakuje, že je stále možné predĺžiť prechodné obdobie v súlade s článkom 132 dohody o vystúpení;

vyjadruje znepokojenie nad tým, že pandémia COVID-19 by mohla mať negatívny vplyv na harmonogram plánovaný na uzavretie dohody; varuje, že prísne dodržiavanie tohto harmonogramu v náročných podmienkach zvyšuje riziko tvrdého brexitu na konci prechodného obdobia;

14. berie na vedomie dokument uverejnený 27. februára 2020 vládou Spojeného kráľovstva s názvom Budúci vzťah s EÚ – prístup Spojeného kráľovstva k rokovaniam; víta návrh vlády Spojeného kráľovstva na „mechanizmus správy a riadenia, ktorý je primeraný vzťahu zvrchovaných a rovnocenných subjektov“; odmieta však nesystematický prístup, ako navrhla vláda Spojeného kráľovstva, na základe vylúčenia odvetví, ako sú dotácie, politika hospodárskej súťaže, obchod a práca, obchod a životné prostredie a zdaňovanie, z mechanizmu riešenia sporov v rámci dohody, pričom navrhuje samostatné dohody s osobitnými mechanizmami riadenia v oblastiach, ako sú presadzovanie práva a justičná spolupráca v trestných veciach, spolupráca v jadrovej oblasti alebo mechanizmy riešenia politických sporov v oblastiach súvisiacich s výmenou údajov na účely presadzovania práva a operačná spolupráca medzi orgánmi presadzovania práva;
15. trvá na tom, že by sa pre budúce vzťahy so Spojeným kráľovstvom ako celkom mal navrhnúť zastrešujúci rámec so systémom horizontálneho riadenia; pripomína, že Spojené kráľovstvo ako bývalý členský štát rozvinulo významné štruktúry pre inštitucionálnu spoluprácu a dialóg s EÚ, čo by malo uľahčiť fungovanie takýchto horizontálnych opatrení;
16. okrem toho konštatuje, že v súlade so štandardnou praxou EÚ pri uzatváraní dohôd o voľnom obchode sa v návrhu znenia dohody stanovujú výnimky a prispôsobené mechanizmy riešenia sporov v určitých oblastiach vrátane diplomatických prostriedkov na výklad a uplatňovanie časti návrhu znenia dohody, ktorá sa týka zahraničnej politiky, bezpečnosti a obrany, čo ponúka dostatočnú flexibilitu v rámci jednotného a súdržného zastrešujúceho rámca; víta, že akékoľvek doplňujúce dohody, ktoré by mohli byť uzatvorené v neskoršej fáze, budú tvoriť neoddeliteľnú súčasť celkového dvojstranného vzťahu, ktorý sa riadi touto dohodou vrátane jej inštitucionálnych ustanovení stanovených v piatej časti návrhu znenia dohody;
17. domnieva sa, že v návrhu znenia dohody sa stanovuje spoľahlivý, koherentný a pružný systém riadenia a mechanizmy urovnávania sporov, ktorými sa zabezpečia účinné, rýchlo vykonateľné a odrádzajúce nápravné opatrenia založené na postupoch WTO a dohôd o voľnom obchode, ktoré sú v úplnom súlade s bezprecedentným charakterom plánovaného širokého partnerstva;
18. víta ustanovenia návrhu znenia dohody, ktorých cieľom je zachovať autonómiu právneho poriadku EÚ vrátane úlohy Súdneho dvora Európskej únie ako konečného orgánu pre výklad práva EÚ;
19. víta návrh na zriadenie Rady pre partnerstvo, ktorej by pomáhalo 15 špecializovaných výborov zodpovedných za hlavné oblasti, na ktoré sa dohoda vzťahuje, a ktorá by bola zodpovedná za dohľad nad vykonávaním a uplatňovaním dohody a všetkých doplňujúcich dohôd a za uľahčovanie tohto vykonávania a uplatňovania, čím sa zabezpečí spoločný nepretržitý dohľad nad dohodou a jej riadenie;
20. víta návrh na zriadenie Parlamentného zhromaždenia pre partnerstvo pre poslancov

Európskeho parlamentu a parlamentu Spojeného kráľovstva, ktoré má právo dostávať informácie od Rady pre partnerstvo a predkladať jej odporúčania;

21. domnieva sa, že formálne dojednania, ako sú napríklad Parlamentné zhromaždenie pre partnerstvo a účasť občianskej spoločnosti na vykonávaní dohody prostredníctvom navrhovaných domácich poradných skupín a fóra občianskej spoločnosti, môžu významne prispieť k legitímnosti a transparentnosti vykonávania budúcej dohody a k budúcemu vývoju partnerstva; domnieva sa však, že Parlamentné zhromaždenie pre partnerstvo by malo byť oprávnené dostávať povinné pravidelné správy o vykonávaní dohody a doplňujúcich dohôd;
22. domnieva sa, že by sa mali poskytnúť jasnejšie údaje o fungovaní fóra občianskej spoločnosti, najmä o spôsobe, akým sa bude organizovať dialóg a konzultácie medzi týmito fórom a Radou pre partnerstvo;
23. žiada, aby Parlament nad rámec prípadnej úlohy v kontexte Parlamentného zhromaždenia pre partnerstvo dostal formálnu úlohu v rámci mechanizmov regulačnej spolupráce stanovených v návrhu znenia dohody s cieľom zabezpečiť, aby mohol vykonávať riadny politický dohľad, a aby jeho práva a výsady ako spoluzákonodarcu boli zaručené; domnieva sa, že práva Parlamentu byť informovaný o dojednaniach týkajúcich sa preskúmania dohody a akýchkoľvek doplňujúcich dohôd a o monitorovaní ich vykonávania by mali zodpovedať bezprecedentnej povahe plánovaného partnerstva.